

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Pavla Kumprechta a JUDr. Marcely Sedmíkové, ve věci žalobců **a) Mgr. L. L.**, a **b) MUDr. V. B.**, obou zast. JUDr. Tomášem Noskem, advokátem se sídlem AK v Náchodě, Palachova 1742, PSČ 547 01, proti žalovanému **Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí, 500 03 Hradec Králové, za účasti **R. H.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2012, zn. 22442/UP/2011/Kul, takto:

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 5. 4. 2012, zn. 22442/UP/2011/Kul, žalovaný zamítl odvolání žalobců proti kolaudačnímu rozhodnutí Městského úřadu Nové Město nad Metují ze dne 11. 11. 2004, Výst.č.j.:1680/04, K-117/04, a to jako odvolání opožděné. Žalobci je napadli včas podanou žalobou, kterou odůvodnili následujícím způsobem.

I. Obsah žaloby

Žalobci namítali, že jsou opomenutými účastníky kolaudačního řízení zakončeného kolaudačním rozhodnutím Městského úřadu Nové Město nad Metují ze dne 11. 11. 2004, Výst.č.j.:1680/04, K-117/04, jímž bylo povoleno užívání stavby rodinného domu na pozemku parc. č. 459/10 v kat. území Nové Město nad Metují, obsahující objekty: rodinný dům 6+1 s dvougaráží; bazén o rozměrech 7,5 x 4,0 m; altán o půdorysu 15,47 m²; zpevněné plochy vjezdu + přístup k hlavnímu vstupu o ploše 152 m² a obytnou terasu o ploše 67,0 m². Žalobci v odvolání tvrdili, že se o obsahu tohoto kolaudačního rozhodnutí dozvěděli až dne 27. 9. 2011, takže podle jejich názoru podali odvolání proti němu včas. Opírali se přitom o právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č.j. 2As 25/2007-118, podle něhož je-li „účastník řízení opomenut při oznámení rozhodnutí, nastane fikce oznámení rozhodnutí k okamžiku, k němuž bylo bezpečně zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí. Nastala-li tato fikce oznámení rozhodnutí teprve poté, co podle mínění správního orgánu již rozhodnutí nabylo právní moci, počínají opomenutému účastníkovi teprve touto fikcí běžet lhůty pro podání řádných a mimořádných opravných prostředků. Pouhý běh času od vydání neoznámeného rozhodnutí nemá na nabytí právní moci rozhodnutí vliv.“ Pro žalobce tak prý nastal počátek běhu odvolací lhůty v okamžiku, kdy byla kopie uvedeného kolaudačního rozhodnutí doručena jejich právnímu zástupci, který si toto rozhodnutí vyžádal dopisem ze dne 21. 9. 2011 a obdržel je dne 27. 9. 2011.

Žalobci vyargumentovali své postavení účastníků daného kolaudačního řízení ustanovením § 78 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákona), dále jen „starého stavebního zákona“, když kolaudační řízení bylo zahájeno za jeho platnosti (dnes již platí zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu – nový stavební zákon) a před účinností nového správního řádu, tedy zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Poukazovali na to, že v posuzované věci bylo s kolaudačním řízením spojeno řízení o změně stavby, jež spočívala ve zřízení bazénu, altánu, opěrné zdi a terénních úprav na pozemku parc. č. 459/10 a že podle § 78 odst. 2 starého stavebního zákona je v takovém případě účastníkem kolaudačního řízení i ten účastník předchozího stavebního řízení, jehož by se změna mohla dotknout. Žalobci byli účastníky stavebního řízení na stavbu hlavní, tedy na stavbu rodinného domu, přičemž stavebním povolením nebyly povoleny stavby bazénu, opěrné zdi, altánu ani terénní úpravy na hranici s pozemkem žalobců. Povolené změny stavby v rámci kolaudace (souhlas s jejich užíváním) se mohly dotknout práv žalobců, především pak stavba bazénu spojená s dalekosáhlými terénními úpravami a stavba opěrné zdi. Změna stavby byla provedena přímo u hranice pozemků žalobců tak, že došlo k navážce více než 2 m nad původní reliéf pozemku parc. č. 459/10, do ní byl zasazen bazén a přímo na hranici s jejich pozemkem parc. č. 458/7 byla zřízena opěrná zeď do výšky 2,20 m a nad ní ještě plot o výšce 1,2 m. Na pozemku žalobců je tak zřízena jakási vyhlídková terasa nad pozemkem žalobců. Tím dochází ke snížení komfortu bydlení a užívání

parcely ve vlastnictví žalobců a snižuje se evidentně i hodnota pozemku. Žalobci mají oprávněný zájem na tom, aby masa nové navážky a vody v bazénu neohrozila jejich pozemek. Měli proto právo být seznámeni s technickým a estetickým řešením předmětných staveb, vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, jakož i podat odvolání proti kolaudačnímu rozhodnutí. Vzdor tomu stavební úřad se žalobci jako s účastníky řízení nejednal. Pokud by tak učinil, mohli by vznést i občanskoprávní námitky proti stavbě bazénu a terénním úpravám dotýkajícím se jejich pozemku.

Tyto argumenty žalobců přitom žalovaný uznal za oprávněné, jak je zřejmé z odůvodnění žalovaného rozhodnutí na straně páté ve třetím a čtvrtém odstavci. Tím dal zároveň najevo jejich aktivní legitimaci jako účastníků kolaudačního řízení podat proti napadenému kolaudačnímu rozhodnutí odvolání a konstatoval, že byli prvoinstančním správním orgánem opomenuti v kolaudačním řízení jakožto jeho účastníci.

Žalovaný zamítl odvolání žalobců z toho důvodu, že je považoval za opožděné. Žalobci ohledně počátku běhu odvolací lhůty argumentovali v odvolání ze dne 3. 10. 2011 tím, že nastal v okamžiku, kdy byla kopie žalovaného kolaudačního rozhodnutí doručena jejich právnímu zástupci JUDr. Tomáši Noskovi. Ten si ji vyžádal dopisem ze dne 21. 9. 2011 a bylo mu prvoinstančním správním orgánem vyhověno, když mu byla jeho kopie doručena dne 27. 9. 2011. Žalobci při své argumentaci včas podaného odvolání vycházeli z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, čj. 2As 25/2007-118, konkrétně z toho, že „je-li účastník řízení opomenut při oznámení rozhodnutí, nastane fikce oznámení rozhodnutí k okamžiku, k němuž bezpečně bylo zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí“. Žalovaný argumentoval s tím, že v daném případě nešlo o okamžik „fikce doručení“, když napadené kolaudační rozhodnutí z 11.11. 2004 bylo fakticky doručeno právnímu zástupci žalobců dne 27. 9. 2011, ale o skutečné doručení a že je tedy argumentace žalobců v tomto směru vadná. Žalobci namítali, že bez ohledu na to, zda lze hodnotit doručení kolaudačního rozhodnutí jejich zástupci dne 27. 9. 2011 jako fikci doručení nebo skutečné doručení, musí být s tímto okamžikem spojen počátek běhu odvolací lhůty. Pokud se jednalo o skutečné doručení, pak by situace byla jasná ve prospěch žalobců a nikoliv proti nim. To ovšem pouze v případě, že žalobci neseznali kdykoliv před tímto okamžikem (27. 9. 2011) „bezpečně bez rozhodných pochyb úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu, zásadně tedy rovnocenně tomu, jako by jim bylo rozhodnutí řádně doručeno“. Žalobci tvrdili, že se tak rozhodně nestalo před 27. 9. 2011. Žalovaný naopak dovozuje v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že žalobci věděli o fyzické existenci opěrné zdi od roku 2004 a rovněž z protokolu o jednání ze dne 18. 8. 2011, takže měli seznat, že se jim stala újma. Tuto skutečnost žalovaný vyvozuje i z podnětu k odstranění stavby opěrné zdi ze dne 18. 7. 2011. Žalobci ovšem netušili, že opěrná zeď byla zkolaudována, neboť ji považovali za stavbu bez řádného povolení. Teprve při místním šetření z 18. 8. 2011 jim bylo sděleno, že stavba byla zkolaudována, avšak neseznali obsah kolaudačního rozhodnutí. Nemohli znát ani objekty, které byly zkolaudovány, z jakých podkladů správní orgán při kolaudaci vycházel atd. Pokud žalovaný staví právní názor na liknavosti žalobců, kteří měli vědět, že je porušeno

jejich právo, pak tuto argumentaci považovali žalobci za nesprávnou. O tom, že opěrná zeď byla zkolaudována se dozvěděli až při místním šetření 18. 8. 2011 a na základě toho okamžitě konali. Požadovali doručit kolaudační rozhodnutí a po jeho obdržení se proti němu ihned odvolali.

Žalovanému dále vytýkali, že svým postupem porušil základní zásadu činnosti správních orgánů stanovenou v § 2 odst. 4 správního řádu, podle které je nutno postupovat v obdobných věcech stejně. Přitom žalovaný v obdobné věci zaujal opačný právní názor a přiznal opomenutým účastníkům kolaudačního řízení právo podat odvolání a dovodil, že běh odvolací lhůty začal až po dlouhé době poté, kdy bylo kolaudační rozhodnutí vydáno a vyznačena na něm doložka právní moci (např. čj. 12192/UP/2009). V tomto směru považují za účelové tvrzení, že žalobci jednali liknavě. Přitom naopak prvoinstanční správní orgán měl v kolaudačním řízení postupovat v souladu se zákonem a poskytnout žalobcům práva účastníků řízení. Pokud někdo liknavě jednal, byly to právě orgány veřejné správy zúčastněné na řízení. Nebylo vinou žalobců, že se skutečný stav věci dozvěděli až po dlouhé době.

Vzhledem k tomu žalobci navrhovali žalované rozhodnutí zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.

II.

Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 10. 7. 2012. Uvedl v něm, že žalobcům příslušelo postavení účastníků kolaudačního řízení, neboť s ním bylo spojeno projednání změny dokumentace ověřené ve stavebním řízení. Podle § 78 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb. totiž sloučí-li stavební úřad s kolaudačním řízením řízení o změně dokumentace ověřené ve stavebním řízení, jsou účastníky řízení i ti účastníci stavebního řízení, jichž by se změna mohla dotknout. Žalovaný tak neměl pochybnosti o tom, že žalobcům postavení účastníků kolaudačního řízení příslušelo, neboť projednávaná změna stavby se jich mohla dotknout. Byli pro něho opomenutými účastníky.

K otázce včasnosti podání odvolání proti kolaudačnímu rozhodnutí uvedl, že žalobci spojovali počátek odvolací lhůty se dnem, kdy jim bylo kolaudační rozhodnutí doručeno, což bylo dne 27. 9. 2011. Tehdy seznali, jak uvedli, úplný obsah kolaudačního rozhodnutí. O tom, že opěrná zeď je zkolaudována, se dozvěděli až při místním šetření dne 18. 8. 2011. Žalovaný pokračoval, že dne 18. 7. 2011 obdržel stavební úřad podání nazvané podnět k řízení o odstranění stavby týkající se stavby opěrné zdi, na základě kterého nařídil na den 18. 8. 2011 ústní jednání. Při něm byli kromě úředně oprávněné osoby stavebního úřadu přítomni JUDr. M. S. zastupující R. H. a Ing. P. L. zastupující Mgr. L. L. a MUDr. V. B. V protokolu z tohoto jednání je pak uvedeno, že „Ing. P. L. seznámil přítomné s věcí opěrné zdi. Opěrná zeď nebyla řešena z důvodu, že dům byl obýván babičkou paní B., která nechtěla mít problémy se sousedy

(na přání maminky).“ Dále je v něm uvedeno, že „Ing. L. jednal o opěrné zdi s panem H. v roce 2004.“

Z uvedeného žalovaný dovozoval, že žalobci věděli o stavbě bazénu, stavbě opěrné zdi a zemních pracích prokazatelně od roku 2004. V této souvislosti odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, sp. zn. č.j. 2 As 25/2007, v němž je mimo jiné uvedeno: „Nebude tedy na místě favorizovat účastníka, který – ač prokazatelně a v dostatečném rozsahu věděl, že se mu stala újma na právech vydaním rozhodnutí v řízení, v němž byl opomenut – proti tomu včas nezasáhl (z liknavosti, z důvodů spekulacních, pro zamýšlenou budoucí šikanu třetích osob), nebo prostě proto, že se zásahem do svých vlastních práv původně souhlasil.“ Žalobci (odvolatelé) opakovaně uvedli, že se stavbou opěrné zdi byli seznámeni již od roku 2004 a vzhledem k situaci, kdy uvedli, že v rámci dobrých sousedských vztahů neřešili tuto skutečnost dříve, je nepochybné, že věděli, v jakém rozsahu jsou dotčena jejich práva a povinnosti. Zvláště v případě, kdy opěrná zeď, jak uvedli, je výšky 2,2 m a plot výšky 1,2 m na hranici pozemku sousedících s pozemkem v jejich vlastnictví. Přitom stavbu vysokou téměř 3,5 m a umístěnou na hranici pozemku, lze jen stěží přehlédnout, když pozemek ve vlastnictví žalobců je užíván jako zahrada k rodinnému domu na pozemku parc. č. 644 kat. území Nové Město nad Metují. Z uvedeného žalovaný dovodil, že lhůta 15 dnů stanovená v § 54 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. pro podání odvolání v době podaného odvolání ze dne 7. 10. 2011 již marně uplynula. Proto bylo společné odvolání žalobců, tj. Mgr. L. L. a MUDr. V. B. podané dne 7. 10. 2011 proti kolaudačním rozhodnutí Městského úřadu Nové Město nad Metují ze dne 11. 11. 2004, Výst.č.j.:1680/04, K-117/04, posouzeno podle § 54 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. jako odvolání opožděné. Porovnávání žalovaného rozhodnutí se svým rozhodnutím č.j. 12192/UP/2009, ve vztahu k základní zásadě činnosti správních orgánů stanovené v § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“), podle které je třeba dbát, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, žalovaný odmítl s odkazem na jiné okolnosti a odlišnosti jednotlivých případů.

Žalovaný uzavřel s tím, že úvahy, které žalovaného vedly k vydání žalovaného rozhodnutí, jsou popsány v jeho odůvodnění, na které se v ostatním plně odkazoval a navrhoval žalobu zamítnout.

III.

Jednání krajského soudu

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., když se žalobci ani žalovaný k výzvě o možnosti rozhodnout ve věci bez jednání ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy nevyjádřili. Krajský soud měl proto v souladu s citovaným ustanovením zato, že s

rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí. O tom byli účastníci ve výzvě výslovně poučeni. Krajský soud proto vycházel při přezkumném řízení z obsahu předloženého správního spisu, osoba zúčastněná na řízení se k věci nevyjádřila. Krajský soud přitom dospěl k následujícím zjištěním a právním závěrům.

IV.

Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

Městský úřad Nové Město nad Metují, odbor výstavby, vydal dne 14. 8. 2000 pod č.j.: 1360/00, SP-91/00 ve sloučeném územním a stavebním řízení stavební povolení na stavbu rodinného domu na poz. parc. č. 459/10 a jeho přípojek technického vybavení a příjezdové cesty. Účastníky řízení, jež vydání stavebního povolení předcházelo, byli též žalobci. Tímto stavebním povolením tudíž nebyly povoleny stavby opěrné zdi, bazénu ani altánu, proti nimž žalobci v žalobě brojili. Dne 28. 6. 2004 podali R. a D. H. na Městském úřadu Nové Město nad Metují žádost o povolení změny stavby rodinného domu na poz. parc. č. 459/10 před dokončením podle § 68 odst. 2 starého stavebního zákona, přičemž se odkazovali na přiloženou dokumentaci. Tato forma povolení staveb bazénu, altánu a opěrné zdi ale nepřicházela vůbec v úvahu již jen pro to, že se jednalo o zcela samostatné stavby. Nešlo totiž o žádnou změnu dříve povolené stavby rodinného domu, nýbrž o stavby zcela nové, na stavbě rodinného domu nezávislé. Pokud by pak již byly provedeny, přicházelo by v úvahu ohledně nich již jen řízení o jejich odstranění. K návrhu stavebníků ze dne 29. 9. 2004 vydal Městský úřad Nové Město nad Metují, odbor výstavby, dne 11. 11. 2004 kolaudační rozhodnutí Výst.č.j. 1680/04, K-117/04. Podle jeho výroku bylo povoleno užívat rodinný dům, bazén, altán, zpevněné plochy vjezdu + přístup k hlavnímu vstupu a obytná terasa. Pokud tedy žalobci v žalobě uvádí, že byla zkolaudována i opěrná zeď, není tomu tak.

Žalovaný v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí konstatoval, že žalobcům v řízení, jehož výsledkem bylo kolaudační rozhodnutí, příslušelo postavení jeho účastníků, že tedy jsou v postavení opomenutých účastníků kolaudačního řízení, neboť se jich projednaná změna stavby mohla dotknout (k tomu viz výhrady krajského soudu výše). A pokračoval s tím, že podle § 54 odst. 2 starého správního řádu (zák. č. 71/1967 Sb.) bylo třeba podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Zkoumal proto, zda bylo odvolání žalobců proti kolaudačnímu rozhodnutí podáno v zákonem stanovené lhůtě, resp. zda a kdy jmenovaní získali dostatečný poznatek o zásahu do jejich práv předmětným kolaudačním rozhodnutím. V této souvislosti mimo jiné konstatoval, že: „V protokolu ze dne 18. 8. 2011 je pak uvedeno, že Ing. P. L. seznámil přítomné s věcí opěrné zdi. Opěrná zeď nebyla řešena z důvodu, že dům byl obýván babičkou paní B., která nechtěla mít problémy se sousedy (na přání maminky). Dále je v protokolu ze dne 18. 8. 2011 uvedeno, že Ing. L. jednal o opěrné zdi s panem H. v roce 2004.“

Z obsahu protokolu ze dne 18. 8. 2011 je tak podle žalovaného „zřejmé, že zplnomocněný zástupce odvolatelů věděl prokazatelně a v dostatečném rozsahu již v roce

2004, že se odvolatelům stala újma na jejich právech.“ Žalovaný přitom odkazoval na tu část rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č.j. 2As 25/2007, kde je uvedeno, že: „Nebude tedy na místě favorizovat účastníka, který – ač prokazatelně a v dostatečném rozsahu věděl, že se mu stala újma na právech vydáním rozhodnutí v řízení, v němž byl opomenut – proti tomu včas nezasáhl (z liknavosti, z důvodů spekulacních, pro zamýšlenou budoucí šikanu třetích osob), nebo prostě proto, že se zásahem do svých vlastních práv původně souhlasil.“ Žalobci opakovaně uvedli, že se stavbou opěrné zdi byli seznámeni již od roku 2004 a že situaci neřešili dříve v zájmu zachování dobrých sousedských vztahů. Přitom museli vědět, v jakém rozsahu jsou dotčena jejich práva a povinnosti, když opěrná zeď je výšky 2,2 m a plot na ní výšky 1,2 m, a to na hranici pozemku sousedícího s pozemkem v jejich vlastnictví. Stavbu vysokou téměř 3,5 m umístěnou na hranici pozemku bylo možno jen stěží přehlédnout. Z uvedeného žalovaný dovodil, že lhůta 15 dnů stanovená v § 54 odst. 2 starého správního řádu pro podání odvolání proti kolaudačnímu rozhodnutí v době jeho podání již marně uplynula. Vzhledem k tomu je posoudil jako opožděné. Jako takové je ještě přezkoumal podle 60 starého správního řádu z těch pohledů, zda neodůvodňuje obnovu řízení anebo změnu nebo zrušení rozhodnutí mimo odvolací řízení. Tyto možnosti odmítl s ohledem na uplynutí doby tří let od právní moci kolaudačního rozhodnutí.

Krajský soud se s tímto hodnocením odvolání žalobců jako odvoláním opožděným proti kolaudačnímu rozhodnutí plně ztotožňuje, a proto na ně v dalším i odkazuje. Dodává, že se žalobci při své argumentaci dovolávali rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2009, č.j. 2 As 25/2007-118, který skutečně pojednává o možném dotčení právní moci rozhodnutí správního orgánu v případě tzv. „opomenutého“ účastníka řízení, nicméně si z něj vyjmuli jen tu jeho část, která jim svědčila. Dovolávají se totiž toho, že teprve dne 27. 9. 2011 seznali s dostatečnou jistotou obsah vydaného kolaudačního rozhodnutí, takže odvolání proti kolaudačnímu rozhodnutí podali včas, když je podali k poštovní přepravě dne 6. 10. 2011. V uvedeném rozsudku se však na jeho straně páté, pod body 48 až 51, uvádí také následující:

„Dále je třeba si uvědomit, že možnost v předešlém výkladu nastíněnou (že tedy opomenutému účastníku, který obsah rozhodnutí znal, lze rozhodnutí toliko dodat, aniž by pozbylo právní moci), naprosto nelze nadužívat: dochází tu sice ke střetu zpravidla rovnocenných práv, ale výhoda, poskytovaná účastníkům, kteří nabyli práva podle pravomocného rozhodnutí, může převážit jen tam, kde lze spravedlivě a zcela bezpečně mít za to, že opomenutý účastník měl dostatečnou a účinnou šanci se bránit, kdy věděl bez rozumných pochyb, že (a kdy, čím a jak) mu bylo zasaženo do jeho vlastních práv.

Nebude tedy na místě favorizovat účastníka, který – ač prokazatelně a v dostatečném rozsahu věděl, že se mu stala újma na právech vydáním rozhodnutí v řízení, v němž byl opomenut – proti tomu včas nezasáhl (z liknavosti, z důvodů spekulacních, pro zamýšlenou budoucí šikanu třetích osob), nebo prostě proto, že se zásahem do svých vlastních práv původně souhlasil (má tu místo zásada klasické římské jurisprudence *volenti not fit iniuria*, neboli „svolnému se neděje bezpráví“).

Nejsou-li ale splněny vylíčené předpoklady, nepostačí, že opomenutý účastník o faktu existence rozhodnutí věděl (ale s jeho obsahem se včas seznámit nemohl), nebo dokonce jen to, že vědět měl a mohl: k obraně proti vrchnostenskému zásahu do práv je jistě spravedlivé tolerovat vyšší míru případné indolence dotčených osob. Samozřejmě nepostačí ani pouhá povědomost o tom, že řízení probíhalo. To musí platit zcela bez výjimky především tam, kde na obsah rozhodnutí nelze usoudit jen z pouhé informace o faktu, že řízení proběhlo nebo že rozhodnutí bylo vydáno (územní rozhodnutí, stavební povolení, různé koncese atp., tedy tam, kde lze oprávněně předpokládat připojení podmínek, různou intenzitu zásahu do práv, obecně tedy složitější úpravu právních a skutkových poměrů).

Po shrnutí těchto úvah a předpokladů - jak uvedeno, značně striktních – rozšířený senát tedy připouští, že v popsanych případech rozhodnutí nabude právní moci i za existence opomenutého účastníka řízení, se všemi důsledky, plynoucími ze ztráty lhůt pro opravné prostředky řádné i mimořádné, a také lhůt žalobních.“

A to jsou právě ty závěry z rozsudku Nejvyššího správního soudu, které vedly jak žalovaného, tak nadepsaný krajský soud k hodnocení odvolání žalobců proti danému kolaudačnímu rozhodnutí jako odvolání opožděnému. Žalobci sice neměli k dispozici předmětné kolaudační rozhodnutí, jímž byly vzaty na vědomí stavby postavené v rozporu se stavením povolením, ale v důsledku jejich faktického provedení na jejich pozemkových hranicích museli mít takové informace, že se mohli bránit zásahům do svých práv již léta zpátky. To však neučinili, a proto právní moc kolaudačního rozhodnutí v přezkumném řízení obstála. Jak však již bylo naznačeno výše, toto se netýká vlastní opěrné zdi, která nebyla povolena ani kolaudována.

Krom toho lze poznamenat, že starý správní řád pamatoval na případy opomenutých účastníků též v ustanovení § 62 odst. 1 písm. c). Podle něho se „Řízení před správním orgánem ukončené rozhodnutím, které je v právní moci, na návrh účastníka obnoví, jestliže byla nesprávným postupem správního orgánu účastníkovi řízení odňata možnost účastnit se řízení, mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohla-li náprava být zjednána v odvolacím řízení.“ Tento důvod obnovy řízení se tedy vztahoval na případy, jako je tento, kdy správní orgán odepřel někomu postavení účastníka řízení, byť jím nepochybně byl. Podle § 63 odst. 3 a 4 uvedeného správního řádu však byla zároveň možnost obnovy řízení v souladu s požadavkem právní jistoty založené pravomocným rozhodnutím časově omezena. Pro podání návrhu účastníka řízení na obnovu platila dvojí lhůta, kratší subjektivní v délce 3 měsíců ode dne, kdy se účastník dozvěděl o důvodech obnovy, a objektivní lhůta do tří let. Po uplynutí tří let od právní moci rozhodnutí přicházela obnova řízení v úvahu jen tehdy, bylo-li rozhodnutí dosaženo trestným činem. Tříměsíční i tříletá lhůta byly nepřekročitelné. Tedy ani institut obnovy řízení žalobcům neumožňoval nápravu nezákonného kolaudačního rozhodnutí.

Obiter dictum krajský soud uvádí, že stávající právní úprava řeší otázku odvolací lhůty při neoznámení rozhodnutí účastníkovi řízení v § 84 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění takto:

„(1) Osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1.

(2) Neoznámení rozhodnutí se nemůže dovolávat ten, kdo se s ním prokazatelně seznámil. Na takového účastníka se hledí, jako by mu správní orgán doručil rozhodnutí s chybějícím poučením podle § 83 odst. 2.

(3) Při vedení řízení po podání odvolání podle odstavce 1 je třeba zvlášť dbát oprávněných zájmů účastníků, kteří byli v dobré víře. Odkladný účinek odvolání lze z vážných důvodů vyloučit (§ 85 odst. 2) i dodatečně.“

Možnost nápravy nezákonných správních rozhodnutí jako výsledků řízení vedených s nesprávně stanoveným okruhem účastníků řízení se tak ještě omezila.

Vzhledem k výše uvedenému krajský soud uzavřel, že žaloba je nedůvodná, a proto ji ve výroku I. tohoto rozsudku podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Krajský soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobci ve věci úspěch neměli a pokud jde o žalovaného, krajský soud nezjistil, že by mu nějaké náklady řízení vznikly (viz výrok II.).

Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s.ř.s. právo na náhradu jen těch nákladů, které by ji vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jí soud uložil. Žádné takové náklady osobě zúčastněné na řízení nevznikly (viz výrok III. tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem

lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 29. ledna 2014

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu